

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/237/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6314200313
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6314200313.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danice Kočičkovej a JUDr. Amy Odalošovej, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO 35 724 803 zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO 36 613 843 proti odporkyni C. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., K. XX za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenie spotrebiteľov Slovenska, o.z., Banská Bystrica, Janka Kráľa 7, IČO 42 309 166 zast. Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Banská Bystrica, Janka Kráľa 7, o zaplatenie 1.704,46 € s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 5C 127/2014-50 zo dňa 13. 01. 2015 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy odvolacieho konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 89,72 € v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka Mgr. Henricha Schindlera, advokáta.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd rozhodol tak, že návrh zamietol. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 78,74 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol: Pôvodný navrhovateľ sa podaným návrhom, ktorý bol tunajšiemu súdu doručený dňa 17.01.2014 domáhal uloženia povinnosti odporkyni zaplatiť mu 1.704,46 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 12.11.2010 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania, a to titulom vrátenia zostatku pôžičky, ktorú pôvodný navrhovateľ poskytol odporkyni na základe Zmluvy o pôžičke č. 1925502 (ďalej len "Zmluva") zo dňa 29.01.2010. Podľa Zmluvy pôvodný navrhovateľ poskytol odporkyni celkovú sumu vo výške 1.935,84 Eur, pričom odporkyňa sa zaviazala vrátiť túto sumu v 36 mesačných splátkach, každá vo výške 52,44 Eur. Vzhľadom na to, že odporkyňa čerpala poskytnuté prostriedky, ale nesplácala poskytnutú sumu riadne a včas, pôvodný navrhovateľ listom zo dňa 20.10.2010 vyzval odporkyňu na okamžitú úhradu všetkých splátok jednorázovo. Odporkyňa dlžnú sumu nezaplatila, preto sa pôvodný navrhovateľ domáhal svojho nároku súdnou cestou.

Odporkyni bol doručený opis návrhu spolu s prílohami do vlastných rúk spolu s uznesením, aby sa vyjadrila k návrhu. Napriek tejto skutočnosti sa k návrhu nevyjadrila.

Uznesením č.k. 5C/127/2014-26 zo dňa 10.06.2014 súd pripustil zmenu účastníka na strane navrhovateľa tak, že namiesto Consumer Finance Holding, a.s. vstúpil do konania EOS KSI Slovensko,

s.r.o. Nový navrhovateľ upresnil návrh na začatie konania tak, že žiadal priznať úrok z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 1.704,46 Eur od 01.12.2013 do zaplatenia.

Podaním zo dňa 03.10.2014 zahlásil svoj vstup do konania na strane odporkyne vedľajší účastník, a to Združenie spotrebiteľov Slovenska, o.z., Banská Bystrica, Janka Kráľa 7, IČO 42 309 166 zast. Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Banská Bystrica, Janka Kráľa 7.

Vedľajší účastník svojím podaním zo dňa 29.12.2014 namietol premlčanie uplatneného nároku, pretože navrhovateľ si uplatnil úroky z omeškania od 12.11.2010.

Súd podľa § 115a Občianskeho súdneho poriadku rozhodoval bez nariadenia pojednávania vzhľadom na to, že účastníci súhlasili s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dokladmi, obsiahnutými v spise tunajšieho súdu sp. zn. 5C/127/2014, najmä návrhom na začatie konania a jeho opravou, zmluvou o pôžičke, všeobecnými obchodnými podmienkami, predžalobnou upomienkou, doručenkou, prehľadom splátok a úhrad a návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol.

Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z., veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z., spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 40 ods. 1 OZ, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 40 ods. 3 OZ, písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Podľa § 544 ods. 2 OZ, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Z vykonaného dokazovania považoval súd za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa s odporkyňou dňa 29.01.2010 uzavreli zmluvu o pôžičke, ktorá je podľa zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľským úverom. Na jej základe právny predchodca navrhovateľa poskytol odporkyňi pôžičku na zakúpenie vodného filtra, ktorú mala splatiť tak, že akontácia bola vo výške 48,-Eur a následne mala odporkyňa zaplatiť 36 mesačných splátok po 52,44 Eur pri ročnej percentuálnej miere nákladov 28,64 %. Podľa doloženej platobnej histórie uhradila odporkyňa sumu spolu vo výške 152,88 Eur.

Listom zo dňa 20.10.2010, ktorý prevzala odporkyňa dňa 08.11.2010, vyzval pôvodný navrhovateľ odporkyňu k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo do 3 dní odo dňa doručenia upomienky.

Je nepochybné, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou, pre ktorú je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza pritom zo skutočnosti, že spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a na rozdiel od spotrebiteľa vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Vedľajší účastník na strane odporkyne, ktorý vzniesol námietku premlčania má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, na strane ktorého v konaní vystupuje. Nie je však legitimovaný na dispozičné úkony s konaním alebo predmetom konania ako napr. späťvzatie návrhu, uzavretie súdneho zmiernu, či zmena návrhu. Vznesenie námietky premlčania medzi takéto dispozičné úkony nepatrí. Uplatnenie obrany proti návrhu na začatie konania je procesným právom odporkyne a rovnaké právo má podľa § 93 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku aj vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na jej strane. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľom uplatnený nárok je nárokom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy, súd by v zmysle § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa prihliadol na premlčanie nároku aj z úradnej povinnosti bez toho, aby sa odporkyňa resp. vedľajší účastník na strane odporkyne premlčania dovoľovali. Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa bolo zavedené zákonom č. 102/2014 Z.z., je účinné od 01.05.2014 a zároveň je špeciálnym ustanovením k § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo znamená, že sa použije prednostne v prípade nároku uplatneného zo spotrebiteľskej zmluvy. Ohľadom § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia, preto vzhľadom na jeho procesný charakter a neexistenciu prechodných ustanovení by bol súd povinný prihliadnuť na premlčanie aj bez námietky premlčania vznesenej vedľajším účastníkom.

Celý úver sa stal splatným dňa 11.11.2010, teda uplynutím trojdňovej lehoty, ktorá plynula odo dňa 08.11.2010, kedy odporkyňa prevzala výzvu na okamžité zaplatenie všetkých splátok. Týmto dňom sa stali splatnými všetky splátky úveru, ktoré bola odporkyňa povinná uhradiť po tomto dátume. Návrh na začatie konania bol tunajšiemu súdu doručený dňa 17.01.2014, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Súd preto považoval nárok navrhovateľa za premlčaný ohľadom celej požadovanej neuhradenej časti úveru a pokuty vyčíslenej do 11.11.2010. Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že si navrhovateľ v oprave návrhu na začatie konania uplatňoval úrok z omeškania z dlžnej sumy až od dátumu 01.12.2013 do zaplatenia, pretože k zosplatneniu dlžnej sumy došlo v roku 2011 a ako vyplýva z prehľadu splátok a úhrad, po zosplatnení bola účtovaná už iba pokuta.

Podľa doloženého prehľadu splátok a úhrad žalovaná suma vo výške 1.704,46 Eur pozostávala z neuhradenej časti úveru, ako aj z pokuty, ktorá bola účtovaná aj po zosplatnení. Svojím charakterom ide v tomto prípade o zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta ako taká musí byť dojednaná písomne. V tomto prípade je síce zmluvná pokuta uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú podľa textu v zmluve o pôžičke neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ale text týchto všeobecných obchodných podmienok je písaný veľmi nahusto a malým písmom. Samotné obchodné podmienky nie sú podpísané odporkyňou. Vzhľadom na všetky okolnosti považuje súd za nepravdepodobné, že právny predchodca navrhovateľa osobitne dojednával s odporkyňou zmluvnú pokutu, ktorá je uvedená v predtlačí a nie tam dopisovaná ručne prípadne iným písmom. Odporkyňa musela pristúpiť k týmto podmienkam v

prípade, ak chcela uzavrieť zmluvu, pričom je pravdepodobné, že tieto podmienky jej nebolo umožnené preštudovať pred uzavretím a podpisom predmetnej zmluvy. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd návrh v časti uplatnenej zmluvnej pokuty, ktorá bola v platobnej histórii účtovaná v mesiacoch 11/2010 až 11/2013 zamietol z dôvodu, že nebola dodržaná zákonom stanovená požiadavka písomnej formy dohodnutia zmluvnej pokuty.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Odporkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, náhradu trov si však v konaní neuplatnila, ani jej zo spisu žiadne trovy nevplývajú, preto jej ich súd nepriznal. V zmysle § 93 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku majú účastník aj vedľajší účastník, ktorý vystupuje na jeho strane rovnaké práva a povinnosti, rovnakú zodpovednosť za výsledok sporu vo všetkých procesných otázkach, vrátane náhrady trov konania. Odporkyňa bola v konaní úspešná a vzhľadom na to, že náhrada trov konania je svojou povahou zodpovednosťou procesnoprávneho charakteru týka sa ako účastníka, tak aj vedľajšieho účastníka. Vedľajší účastník aktívne vystúpil na ochranu odporkyne, keď namietol premlčanie uplatneného nároku, preto mu súd priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 178,74 Eur (za 2 úkony právnej služby po 81,33 Eur - prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie na súd, 2 x režijný paušál po 8,04 Eur, všetko v zmysle § 10, § 13a ods. 1 písm. a), c), § 15, § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.).

Proti rozsudku prvostupňového súdu v súlade s § 204 OSP podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v súlade s § 220 OSP zmenil tak, že vyhovie návrhu navrhovateľa, resp. v súlade s § 221 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku, rozsudok v napadnutej časti zruší a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie napadol z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Navrhovateľ v odvolaní uviedol, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ust. Občianskeho zákazníka týkajúce sa premlčacej doby, pričom bolo potrebné aplikovať ust. Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútny obchodno - záväzkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Uviedol, že napriek tomu, že i zmluvu označenú ako zmluva o pôžičke, nejde o zmluvu o pôžičke uzatvorenú podľa Občianskeho zákonníka, ale úverovú zmluvu uzatvorenú podľa Obchodného zákonníka. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. 10. 2013 sp. zn. 15Co 28/2013 NS SR sp. zn. 2 NCdo 3/2011 zo dňa 28. 04. 2011, 6 MCdo 4/2012 zo dňa 27. 03. 2012, 15Co 132/2013 zo dňa 21. 11. 2013, Krajského súdu v Trnave zo dňa 20. 02. 2014, sp. zn. 9Co 138/2013, Krajský súd Prešov z dňa 30. 09. 2014 sp. zn. 9 Co 64/2013.

Zároveň poukázal na to, že splatnosť nastala dňa 08. 11. 2010 a teda premlčacia doba začala plynúť dňa 09. 11. 2010, takže ku dňu podania návrhu nemožno uplatnený nárok považovať za premlčaný.

Navrhovateľ tiež podal odvolanie do výroku o náhrade trov konania - trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi. Uviedol, že pomoc vedľajšieho účastníka nebola účelná ani žiaduca, keďže súd zamietol návrh z dôvodu premlčania, pričom v obdobných prípadoch postupuje súd v zmysle ust. § 5 b/ zák. 250/2007 Z.z. a súd ex offio prihliada na premlčanie nároku a teda tvrdenia vedľajšieho účastníka v konaní sa javia ako neúčelné. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave 24 Co 521/2012 zo dňa 04. 12. 2013, ktorý trovy konania nepovažoval za účelné, keďže neboli spojené s úkonmi, ktoré by boli v konaní vykonané účelne. Trovy konania nie sú účelne vynaložené. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v uznesení zo dňa 19. 03. 2014, sp. zn. 6 MCdo 5/2013, podľa ktorého trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom z tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej - ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch SR nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené. Súd vždy musí skúmať účelnosť vynaložených trov konania. Vedľajší účastník - Združenie na ochranu spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Prioritne sa predpokladá pomoc zo strany združenia založeného za týmto účelom, nie zo strany zvoleného zástupcu združenia. Združenie má možnosť využívať aj podporu ministerstva. Aby združenie mohlo napĺňať svoje ciele a vykonávať svoju činnosť, musí reálne disponovať zodpovedajúcou materiálnou, ako aj personálnou základňou, minimálne v rozsahu zabezpečenia možnosti vykonávania základných proklamovaných cieľov. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny

dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že nie je dôvod považovať zmluvu o pôžičke, za zmluvu uzatvorenú podľa Obchodného zákonníka. Do konania nevstúpil hromadným podaním. Jeho vyjadrenie nebolo formulárové a neobsahovalo všeobecné ustanovenia o neprijateľných podmienkach, uvádzalo len skutočnosti, na základe ktorých došlo k rozhodnutiu. Preto jeho trovy boli účelné. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania pri hodnote sporu 1 704,46 €, za jeden úkon 81,33 € + réžijný paušál 8,39 € t.j. spolu 89,72 €.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1,2 OSP potvrdil.

Podľa § 219 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vo veci správne rozhodol, náležite zistil skutkový stav, vec správne skutkovo i právne posúdil a rozhodnutie odôvodnil v súlade so zákonnými požiadavkami na riadne odôvodnenie rozsudku súdu (§ 157 ods. 2 OSP). Odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil na tom istom skutkovom základe a z tých istých dôvodov, ktoré uviedol v odôvodnení rozhodnutia okresného súdu.

Odporca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by boli relevantným dôvodom a mohli mať vplyv na výsledok rozhodnutia okresného súdu.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu je zrejmé a jednoznačné, že súd navrhovateľom uplatnený nárok posudzoval a priznal z titulu poskytnutej pôžičky. Zmluvný vzťah posúdil v súlade s § 52 Občianskeho zákonníka ako spotrebiteľskú zmluvu. V súlade s § 2 pís. b/ zák. 258/2001 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Na základe uvedeného je na účastníkoch zmluvného vzťahu, aký konkrétny zmluvný vzťah účastníci uzatvoria, pričom k dočasnému poskytnutiu peňažných prostriedkov môže dôjsť aj na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky. Zmluva o pôžičke je ako zmluvný typ upravená v § 659 a nasl. Občianskeho zákonníka. Správne prvostupňový súd posúdil nárok podľa ustanovení Občianskeho zákonníka vrátane ustanovení o premlčaní.

Odvolací súdu navyše v tejto súvislosti poukazuje na zákon č. 102/2014 Z. z., ktorým sa vsunul text poslednej vety § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva (pozri spoločnú správu výborov Národnej rady Slovenskej republiky o výsledku prerokovania vládneho návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov v druhom čítaní) a úmysel zákonodarcu priamo vyplývajúci z odôvodnenia pozmeňujúceho návrhu: „bude sa vždy preferovať OZ, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, a to na celý režim právneho vzťahu, aj keby sa na právny režim mohla použiť právna úprava Obchodného zákonníka - OZ aj pri posudzovaní otázky premlčania, otázky úpravy určenia zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne“. Zaradenie tohto textu do Občianskeho zákonníka s dosahom na všetky absolútne obchodnoprávne vzťahy chápe odvolací súd ako snahu o odstránenie rozdielnosti v posudzovaní spotrebiteľských zmlúv podriadených Obchodnému zákonníku všeobecnými súdmi normatívnou úpravou - § 52 ods. 2 OZ v znení účinnom od 1. apríla 2015. Povinnosť aplikovať ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. apríla 2015 aj na právne vzťahy vzniknuté pred 1. aprílom 2015 súdy Slovenskej republiky rešpektujú.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom po 1. apríli 2015 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Zákonodarca predmetnou úpravou len odstránil nejasnosti pri aplikácii predmetného ustanovenia (nejde o zmenu pôvodnej úpravy).

Správne potom prvostupňový súd aplikoval na predmetnú zmluvu zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý je špeciálnym zákonom, a teda sa prednostne použije. Na právne vzťahy, ktoré neobsahuje špeciálna úprava správne prvostupňový súd aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ ide o námietky uvedené navrhovateľom v odvolaní navrhovateľ v odvolaní ani bližšie neuvádzal, z akého dôvodu, by predmetná zmluva mala byť posudzovaná v súlade s Obchodným zákonníkom.

Správne prvostupňový súd postupoval aj pokiaľ vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania. V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Občianske združenie na ochranu spotrebiteľa je preto oprávnené vystupovať v konaní ako vedľajší účastník v zmysle § 93 OSP. Zákon dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Cieľom bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Ak ust. § 93 ods. 4 OSP upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má rovnako, ako akýkoľvek hlavný účastník, jednak právo na právnu pomoc pred súdmi a aj právo na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia. Právo na kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom je v zmysle čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky základným ústavným právom realizovaným v rámci civilného súdneho konania. V súvislosti s tým vzniká účastníkovi (a aj vedľajšiemu účastníkovi) i právo na náhradu trov konania, a teda v zmysle ust. § 137 OSP bez akýchkoľvek pochybností aj právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

V danej veci došlo k zamietnutiu návrhu v celom rozsahu z dôvodu, že navrhovateľ uplatnil nárok premičaný, a preto súd návrh v celom rozsahu zamietol.

V súlade s § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Občiansky súdny poriadok v ustanovení §§ 142 až 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodnutie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva. V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 OSP.

Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými.

Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach), alebo zrejímavá snaha zvýšiť náklady konania protistrane (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 03. 2014 sp. zn. I.ÚS 3819/13).

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 19. 03. 2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastúpením advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.

V danom prípade vedľajší účastník zastúpený advokátom hromadne nevstúpil do viacerých porovnateľných vecí, nepodal „formulárové vyjadrenie“. K veci po tom, čo mu bol doručený návrh podal konkrétne vyjadrenie reagujúce na nárok uplatnený navrhovateľom, v súvislosti s podanou konkrétnou žalobou a jej obsahom. Zo strany vedľajšieho účastníka, teda išlo o úkony, ktoré sledovali cieľ - ochranu osoby, na ochranu ktorej bol zriaďovaný, išlo teda o účelné bránenie práva. V súvislosti s takýmto konaním nemožno konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda správne rozhodol prvostupňový súd, keď vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania za úkony prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie na súd.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP. V odvolacom konaní neúspešnému navrhovateľovi náhrada trov konania nepatrí. Súd priznal vedľajšiemu účastníkovi (proti neúspešnému účastníkovi v odvolacom konaní) náhradu trov odvolacieho konania za úkon - vyjadrenie k odvolaniu v súlade s § 13a ods. 1 písm. c/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 úkon t.j. 81,33 € a 1 x réžijný paušál 8,39 € teda spolu 89,72 €.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.